

УДК 336:330.322(477)

**СУЧАСНИЙ СТАН ФІНАНСОВО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ
УКРАЇНИ**

Маматова Лейла Шаміліївна, аспірант кафедри економіка підприємств, ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет», м. Маріуполь
Mamatova Leila Shamilevna, postgraduate of the Department Economics of Enterprises, SHEE "Pryazovskiy State Technical University"

Mamatova L. Current state of financial-investment potential of Ukraine.

The development of market forms and methods of management requires substantial clarification of financial-investment policy, which would ensure the creation of adequate mechanisms of formation and implementation of financial-investment potential of enterprises. First of all, I mean, the - first, creating an effective mechanism for improving the financial and investment activity of enterprises and other economic entities, and in - the second, expansion investments at the expense of enterprises themselves, through the formation and implementation of their investment potential. However, the dynamics of investment in Ukraine imposed many processes associated with features of the period are: the absence of effective institutions of a market economy, the specifics of ownership relations, the lack of a clear understanding of the nature of investment, as well as other factors hindering the development and implementation of adequate public policy, improve the overall investment climate in the country and the formation of long-term investment strategies most business entities. Long-lasting crisis in Ukraine has affected all aspects of life: political, economic, social, and led to the deterioration of potential. As a result, these trends Ukraine credited to the underdeveloped countries where production requires a high level of material, labor and energy costs. Therefore, to improve the condition in which there is a country requires significant investment, both external and internal. With the influx of additional capital at any level of the economy can ensure economic growth through the introduction of new technologies, updating the economic base, recreate optimal structural proportions in the economy and its regions and consequently ensure the full functioning businesses, increase the competitiveness of national production. Attracting investments into Ukrainian enterprises associated with the investment attractiveness of the investee. That is why the first step in making investment decisions is the evaluation of investment attractiveness of potential targets, which is to apply the tools of multivariate methods.

Маматова Л. Ш. Сучасний стан фінансово-інвестиційної потенціалу України.

Розвиток ринкових форм і методів господарювання вимагають істотного уточнення фінансово-інвестиційної політики, яка б забезпечувала створення адекватного механізму формування та реалізації фінансово-інвестиційного потенціалу підприємств. Перш за все, мається на увазі, по - перше, створення ефективного механізму підвищення фінансово-інвестиційної активності підприємств та інших господарюючих суб'єктів, і, по - друге, розширення інвестицій за рахунок коштів самих підприємств, тобто за допомогою формування і реалізації їх інвестиційного потенціалу. Разом з тим, на динаміку інвестицій в Україну накладається безліч процесів, пов'язаних з особливостями трансформаційного періоду: відсутність дієвих інститутів ринкової економіки, специфіка відносин власності, відсутність чіткого розуміння характеру інвестиційної діяльності, а також ряд інших чинників, що перешкоджають розробці та реалізації адекватної державної політики, поліпшенню загального інвестиційного клімату в країні та формуванню довгострокових інвестиційних стратегій самих господарюючих суб'єктів. Довготривала криза в Україні охопила всі сфери суспільного життя: політичну, економічну, соціальну, і привів до

погіршення потенціалу країни. У підсумку зазначених тенденцій Україна зарахована до слаборозвинених країн, де виробництво потребує високого рівня матеріальних, трудових і енергетичних витрат. Тому для поліпшення стану, в якому існує країна, потрібні значні інвестиції, як зовнішні, так і внутрішні. Завдяки притоку додаткового капіталу на будь-якому рівні економіки можна забезпечити економічне зростання шляхом впровадження новітніх технологій, оновлення економічної бази, відтворити оптимальні структурні пропорції в економіці країни та її регіонів і як наслідок забезпечити повноцінне функціонування господарюючих суб'єктів, збільшити конкурентоспроможність національного виробництва. Залучення інвестицій в українські підприємства пов'язане з інвестиційною привабливістю об'єкта інвестування. Саме тому першим кроком при прийнятті інвестиційного рішення є оцінка інвестиційної привабливості потенційного об'єкта інвестування, яка полягає в застосуванні інструментарію багатовимірних методів.

Маматова Л. Ш. Современное состояние финансово-инвестиционного потенциала Украины.

Развитие рыночных форм и методов хозяйствования требуют существенного уточнения финансово-инвестиционной политики, которая бы обеспечивала создание адекватного механизма формирования и реализации финансово-инвестиционного потенциала предприятий. Прежде всего, имеется в виду, во - первых, создание эффективного механизма повышения финансово-инвестиционной активности предприятий и других хозяйствующих субъектов, и, во - вторых, расширение инвестиций за счет средств самих предприятий, то есть посредством формирования и реализации их инвестиционного потенциала. Вместе с тем, на динамику инвестиций в Украину накладывается множество процессов, связанных с особенностями трансформационного периода: отсутствие действенных институтов рыночной экономики, специфика отношений собственности, отсутствие четкого понимания характера инвестиционной деятельности, а также ряд других факторов, препятствующих разработке и реализации адекватной государственной политики, улучшению общего инвестиционного климата в стране и формированию долгосрочных инвестиционных стратегий самих хозяйствующих субъектов. Долговременный кризис в Украине охвативший все сферы общественной жизни: политическую, экономическую, социальную, и привел к ухудшению потенциала страны. В итоге указанных тенденций Украина зачислена к слаборазвитым стран, где производство требует высокого уровня материальных, трудовых и энергетических затрат. Поэтому для улучшения состояния, в котором существует страна, нужны значительные инвестиции, как внешние, так и внутренние. Благодаря притоку дополнительного капитала на любом уровне экономики можно обеспечить экономический рост путем внедрения новейших технологий, обновление экономической базы, воссоздать оптимальные структурные пропорции в экономике страны и ее регионов и как следствие обеспечить полноценное функционирование хозяйствующих субъектов, увеличить конкурентоспособность национального производства. Привлечение инвестиций в украинские предприятия связано с инвестиционной привлекательностью объекта инвестирования. Именно поэтому первым шагом при принятии инвестиционного решения является оценка инвестиционной привлекательности потенциального объекта инвестирования, которая заключается в применении инструментария многомерных методов

Постановка проблеми. Серед безлічі причин фінансово-інвестиційної пасивності підприємств немаловажна проблема одночасного фінансового забезпечення поточної господарської діяльності та стратегічного розвитку. У сучасній господарській практиці вітчизняні підприємства заморожують розпочаті перспективні інвестиційні програми та проекти, стикаючись з дефіцитом оборотного капіталу і браком фінансових коштів на оперативне забезпечення виробничого процесу. Деякі підприємства, навпаки, в гонитві за перспективними можливостями шляхом підвищення поточних інвестиційних вкладень

скорочують свої фінансові резерви нижче розумної межі і опиняються в становищі банкрутів.

Постановка проблеми. Одним з основних завдань аналізу фінансової стійкості підприємства є визначення ступеня забезпеченості запасів і витрат власними і позиковими джерелами їх формування, а також співвідношення обсягу власних і позикових коштів. Проведення такого аналізу на основі даних бухгалтерської звітності дозволяє виявити відповідність або невідповідність (надлишок або нестача) засобів для формування запасів і покриття власних виробничих витрат.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчення питань формування фінансово-інвестиційного потенціалу підприємств розглянуті і представлені в працях, як зарубіжних, так і вітчизняних вчених. Висвітлення теоретичних аспектів, визначення змісту та особливостей оцінки інвестиційної привабливості є характерним для досліджень С. В. Степаненко, О. Савлук, П. О. Іващенко, Дж. Джонсон, С. О. Іщук, Т. В. Уманець, О. Г. Янковий, Т. С. Задніпряна, Т. В. Погорелова, Т. С. Корольова

Мета статті дослідження фінансово-інвестиційного потенціалу України, факторів що впливають на процес інвестування, а також методи визначення ефективності процесу інвестування в галузь.

Виклад основного матеріалу. На теперішній час оцінка інвестиційної привабливості України та її регіонів проводиться Європейською Бізнес Асоціацією за допомогою індексу інвестиційної привабливості і ґрунтується на регулярному моніторингу бізнес-клімату першими особами компаній-членів Асоціації. Індекс інвестиційної привабливості розраховується як середнє арифметичне оцінок п'яти аспектів інвестиційного клімату. Він ураховує оцінку роботи органів влади, відкритості суспільства, підготовки і проведення реформ, антикорупційних дій влади, а також включає оцінку судової системи, процесів у податковій і митній сферах, земельних відносин й валютного регулювання. Респонденти відповідають на питання, обираючи одну із запропонованих відповідей. Після чого відповіді аналізуються, використовуючи п'ятибальну систему. Респондентами виступають керівники компаній-членів Асоціації, які представляють найбільших іноземних та вітчизняних інвесторів. Таке опитування компаній-членів Асоціації відбувається щоквартально, що надає можливість відстежити індекс у динаміці [1].

Зростаючий фізичний і моральний знос виробничих фондів, накладають на якісне відставання вітчизняних технологій від світових аналогів, загрожує серйозними ускладненнями в розвитку економіки в майбутньому. Дефіцит фінансових ресурсів гостро ставить перед керівниками підприємств задачу коректного кількісного та якісного обґрунтування ефективності інвестиційних вкладень у ті чи інші інновації, а також завдання пошуку найбільш оптимальних в сучасних умовах джерел фінансування діяльності. [2]

Проблема інвестицій у реальному секторі економіки не нова і за своєю значимістю стоїть в одному ряду з іншими проблемами економічного зростання, в тому числі з поставленим завданням зростання ВВП. Тим часом, щоб оцінити ті процеси, які перешкоджають прискореному розвитку економіки, необхідно проаналізувати інвестиційний потенціал підприємств.

Для того щоб не допустити появи таких проблем, доцільно заздалегідь прогнозувати ситуацію втрати підприємством поточної платоспроможності в ім'я довгострокових устремлінь і на етапі розробки перспективних планів виключати з числа розглянутих «нездійсненні» для підприємства (з позиції фінансового забезпечення) проекти. [3]

В економічній науці та господарській практиці для вирішення подібних завдань широко застосовується методика оцінки фінансової стійкості підприємства, що характеризує здатність господарюючого суб'єкта забезпечувати виробничий процес власними оборотними коштами, або власними оборотними коштами і довгостроковими кредитами, або власними обіговими коштами, довгостроковими і короткостроковими кредитами.

Розвиток існуючої методики і включення до складу аналізованих витрат, пов'язаних з перспективним розвитком підприємства, дозволить відповісти на питання, наскільки ефективно даний господарюючий суб'єкт поряд з формуванням ресурсів, необхідних для

поточної виробничої діяльності, зможе здійснити ще й інвестиційні плани. Для вирішення цього завдання при оцінці відповідності наявних і необхідних коштів для забезпечення виробничо-господарської діяльності доцільно до складу аналізованих витрат включити також інвестиційні потреби для реалізації перспективних планів - проєктів. [4]

Можливості реалізації інвестиційного потенціалу для більшості підприємств обмежені нерозвиненістю ринків капіталу, відсутністю адекватної правової бази, «непрозорістю» компаній, постійним перерозподілом прав власності, а також поганим рівнем фінансового менеджменту в більшості вітчизняних компаній. [5]

Згідно з визначенням Державної служби статистики (Держстату) України, «Прямі інвестиції - це категорія міжнародної інвестиційної діяльності, що відображає прагнення інституційної одиниці - резидента однієї країни здійснювати контроль або суттєвий вплив на діяльність підприємства, є резидентом іншої країни. Інвестиції є прямою, якщо капітал / права власності нерезидента складає не менше 10% вартості статутного капіталу підприємства-резидента (або) нерезидент має не менше 10% голосів в управлінні підприємства-резидента. До прямих інвестицій також відносять інвестиції, отримані на основі концесійних договорів та договорів про спільну інвестиційну діяльність; кредитні ресурси, надані / отримані в рамках операцій між підприємством прямого інвестування і прямим інвестором» [6].

Тобто, до прямих іноземних інвестицій (ПІІ) ставляться як реальні інвестиції, так і фінансові інвестиції - витрати коштів на придбання цінних паперів, і навіть певні кредитні ресурси, хоча їх обсяг у структурі ПІІ є не значним. Що ж стосується портфельних інвестицій, то до цієї категорії належать або вкладення в цінні папери у формі певного пакета (портфеля) таких документів, або ж невеликі за обсягом інвестиції, які не дають можливості їх власникам істотно впливати на діяльність підприємства [7]. В Україні, згідно з визначенням Держкомстату, це - менше 10% голосів в управлінні підприємства-резидента [6]. Фактично, в категорії портфельних інвестицій в Україні відносяться як невеликі пакети акцій підприємств, так і різні боргові інструменти.

Динаміка надходжень ПІІ в Україну має нестабільну тенденцію, що пов'язано з нестабільністю економіки України (рис.1,2).

Загальний обсяг ПІІ (акціонерний капітал), внесених в економіку України з початку інвестування на 31 грудня 2013 року, склав 58100 млн. доларів, що на 2,3% більше обсягів інвестицій на початок 2013 року, і в розрахунку на душу населення становив 1245,6 доларів США.

Чистий приплив прямих іноземних інвестицій в Україну в 2013 році склав 2,860 млрд дол., Що вдвічі менше показника 2012 року в 6,013 млрд. дол., Повідомляється на сайті Державної служби статистики України [8].

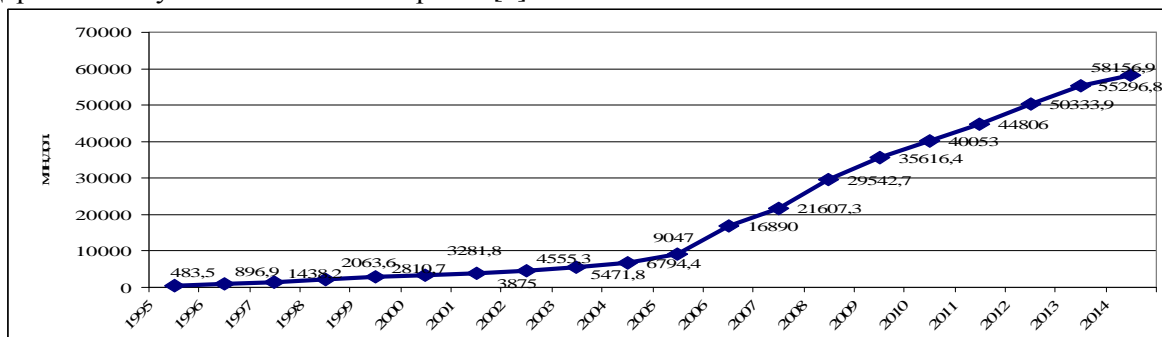

Рис.1. Загальний обсяг прямих інвестицій в Україну (складено на основі даних [6])

На кінець 2013 основними інвесторами України залишаються такі країни, як Кіпр 19036 млн. дол. (Зростання на 1,73% в четвертому кварталі), Німеччина – 6292млн. дол. (1,57%), Нідерланди - 5,562млрд. дол. (1,05%), Російська Федерація – 4287 млрд. дол.

(11,58%), Австрія – 3258 млрд. дол. (1,31%), Великобританія - 2,714 млрд. дол. (зниження на 0,37%), Британські Віргінські острови - 2494 млрд. дол. (зростання на 1,71%), Франція - 1826 млрд. дол. (зниження на 0,92%), Швейцарія - 1325 млрд. дол. (зростання на 3,68%), Італія - 1268 млрд. дол. (0,71%). На ці країни припадає майже 83% від загального обсягу прямих інвестицій [6].

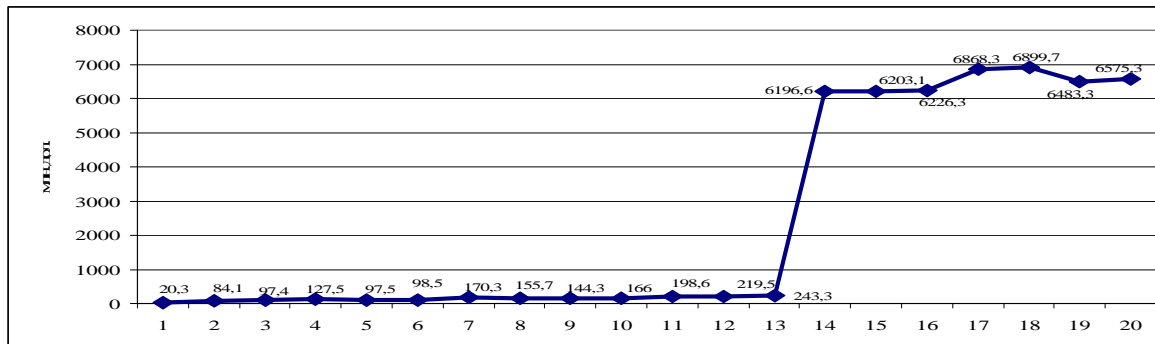

Рис.2 Загальний обсяг прямих інвестицій з України (складено на основі даних [6])

За даними Держстату, загальний обсяг прямих іноземних інвестицій, спрямованих в Українську промисловість, становить 18013 млн. дол., або 31% від їх загального обсягу, в установи фінансової та страхової діяльності - 15349 млрд. ол., Або 26,4%, на підприємства торгівлі і ремонту автотранспорту - 7,560 млрд дол., або 13,0%, в ринок нерухомості - 4371млрд. дол., або 7,5%, в науковій і технічній діяльності - 3448 млрд. дол., або 5,9% [8].

Наведені дані свідчать про те, що іноземні інвестиції переважно спрямовуються в галузі які швидко окупаються. Для України характерно перевищення частки прямих іноземних інвестицій на портфельними, істотно збільшується частка прямих інвестицій у структурі інвестування, тоді як частка портфельних інвестицій в останні роки знижується. Наприклад, в 2012 р .. По економіці. Україна було вкладено портфельних іноземних інвестицій на суму близько 6470 млн. дол., Тоді як обсяги отриманих портфельних інвестицій на початок 2013 року становили лише 5,7 млрд. Дол. [9, с. 148].

В українських реаліях значна частина іноземних портфельних інвестицій в нашу країну представлена борговими інструментами, а не акціями підприємств. У платіжному балансі України ці інструменти у своїй чергу, представлені кредитами та облігаціями різного терміну дії, одержувач яких є приватні та державні структури. Причому в найближчій майбутньому, особливо в першій половині 2014, такі фінансові потоки орієнтовані, перш за все, до державними структурам. Держстат також вказує, що частка інвестицій з Кіпру в першому кварталі 2015 продовжила зменшуватися - з 29,9% до 28,5%, з Росії - з 5,9% до 5,4%, тоді як частка інвестицій з Німеччини зросла з 12,4% до 13,2%, з Нідерландів - з 11,4% до 12,1%. Статистичне відомство уточнює, що обсяг внесених в Україну прямих іноземних інвестицій в розрахунку на одного жителя країни на початок квітня цього року опустився нижче рівня \$1 тис. - до \$ 0,96 у порівнянні з \$ 1,07 тис. на початок цього року і \$ 1,28 тис. - на початок минулого.

На інвестиційну привабливість значно впливає не тільки загальний стан економіки країни, а й умови ведення бізнесу, зокрема ступінь втручання держави та рівень корупції [10]. За даними Державної служби статистики України темпи приросту прямих іноземних інвестицій в нашу економіку стабільно знижуються починаючи з 2004 року [13]. Відповідно змінюються і оцінки інвестиційної привабливості України (рис. 3).

Як бачимо, індекс інвестиційної привабливості України в першому кварталі 2013 року залишився незмінним у порівнянні з показником кінця минулого року - 2.12 балів з п'яти можливих. 85% опитаних вважають, що ніяких змін на краще не відбулося, і це найбільший показник відсутність позитивних змін за всю історію вимірювання Індексу, з 2008 року [11].

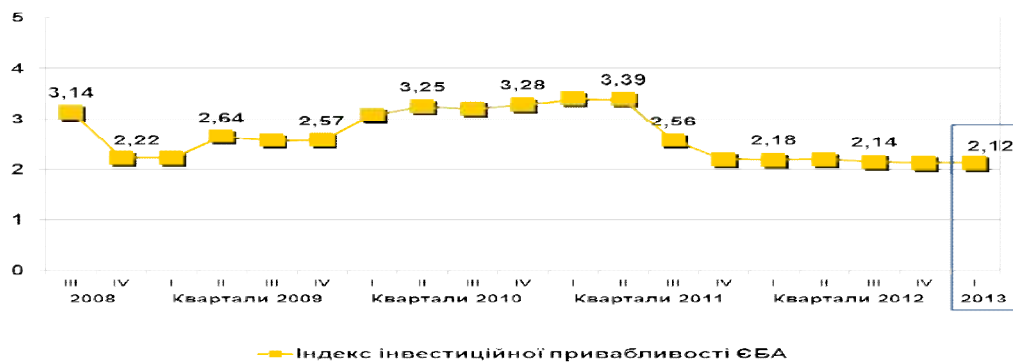

Рис.3. Индекс інвестиційної привабливості України з 2008-2013 [11].

За рейтингом легкості ведення бізнесу Doing Business у 2012 році Україна посіла 137 місце серед 185 держав [12]. Даний рейтинг складає бізнес-команда Групи Світового Банку за такими показниками як реєстрація підприємств, отримання дозволів на будівництво, підключення до системи енергопостачання, реєстрація власності, кредитування, захист прав інвесторів, сплата податків, міжнародна торгівля, забезпечення виконання контрактів та рішення неплатоспроможності [13].

Як бачимо, ситуація на українському ринку іноземних інвестицій є непривабливою. Тому спробуємо виділити головні проблеми, причини такої ситуації в Україні.

Серед економічних параметрів на інвестиційний клімат, насамперед, впливають: загальний стан економіки (зростання, спад, стагнація); тенденції у валютній, фінансовій та кредитній системах країни; митний режим і результативність робочої сили. Зарубіжні підприємці особливо звертають увагу на можливість вільного маневру капіталом, і зазвичай виділяють наступні питання такі як стійкість валютного курсу, динаміка інфляційного процесу, ціна кредиту, податкові пільги.

На інвестиційному кліматі України несприятливо позначаються не тільки пов'язані з інвестуванням прямі витрати і обмеження на діяльність іноземних фірм, але й нечітке формулювання окремих норм, наявність нерегульованих питань. Все це зменшує ступінь інформованості іноземних інвесторів, їх здатність передбачати і прогнозувати розвиток подій і, отже, підвищує ризики, змушує закладати в ціни контрактів можливі втрати, створювати страхові запаси.

Інвесторам, які працювали в країнах Західної Європи, США та інших економічно розвинених країнах, важко зрозуміти як працює бізнес в Україні. Зокрема, вони стикаються з низкою проблем, серед яких варто виділити наступні. По-перше, це значний рівень податкової навантаження [10], адже в 2012 році за цим показником Україна посіла 165 місце серед 185 країн (за рейтинговою оцінкою Doing Business), які не є досить позитивним результатом [12].

По-друге, це нестабільне законодавство, яке, до того ж, іноді може трактуватися двозначно і найчастіше на користь держави, а не підприємця. В Україні за 2012 рік було виплачено тільки 50,4% загальної суми відшкодування ПДВ. Як відомо, одним із зобов'язань Україні перед МВФ є доведення рівня відшкодування ПДВ в автоматичному режимі мінімум до 70% від усього обсягу. Тобто, на даний момент ця вимога не виконується [10].

По-третє, це часті перевірки підприємств з боку державних контролюючих органів, адже зв'язку між усіма міністерствами, відомствами, правоохоронними органами в Україні не настільки добре налагоджені, як в інших розвинених країнах, тому існує необхідність контролювати діяльність підприємств окремо з боку кожного органу. Крім того, знаючи про низький інвестиційний рейтинг і високий рівень корумпованості економіки в Україні, іноземні підприємства самі будуть вдаватися до порушення закону, ухилятися від сплати податків, ін. Даний аспект дозволяє зробити висновки про те, що слід не тільки залучати

всіма можливими шляхами іноземні інвестиції в нашу економіку, а й підвищити репутацію України на міжнародній арені.

По-четверте, це відсутність надійної системи страхування інвестиційних ризиків, і досконалої системи державного регулювання інвестиційної діяльності. До всіх вище названих недоліків додаються застаріле обладнання на підприємствах та використання застарілих технологій виробництва [10].

Протягом жовтня - листопада 2013 InvestUkraine (державне агентство з інвестицій та управління національними проектами України), за підтримки проекту USAID Лінк, було проведено опитування інвесторів, що здійснюють свою діяльність в Україні. Всього в опитуванні взяли участь 130 компаній, що здійснюють свою діяльність у 16 регіонах України. За результатами обробки відповідей на поставлені питання InvestUkraine підготувало рейтинг найбільш поширених проблем іноземних інвесторів в Україні.

Згідно сформованого рейтингу основною проблемою іноземних інвесторів в Україні є відносини з податковими органами - 22,8% респондентів відзначили це серед своїх проблемних питань. Друге і третє місце ділять між собою питання перевірок та не довершеністю нормативно-правового регулювання - з такими проблемами стикаються у своїй діяльності 14,45% іноземних інвесторів, які взяли участь в опитуванні. Проблеми у сфері земельних питань турбують 11,8% респондентів, відносини з митними органами - 11,03%. Порядком здійснення ліцензійних та дозвільних процедур не задоволені 10,27% опитаних інвесторів, реєстраційних процедур - 9,5%. Крім того, 5,7% респондентів повідомили про наявність «інших» проблемних питань, серед яких відзначалися зокрема рейдерство, високі ціни на сировину і т.д. [14]. На 1 жовтня прямі іноземні інвестиції в Україну становили \$ 4852 млрд., що на 14,9% (\$ 4,7 млрд.) менше, ніж на 1 січня поточного року. Динаміка прямих іноземних інвестицій в Україну з 2002 по 2015 (1квартал) роки представлена на рис. 4.

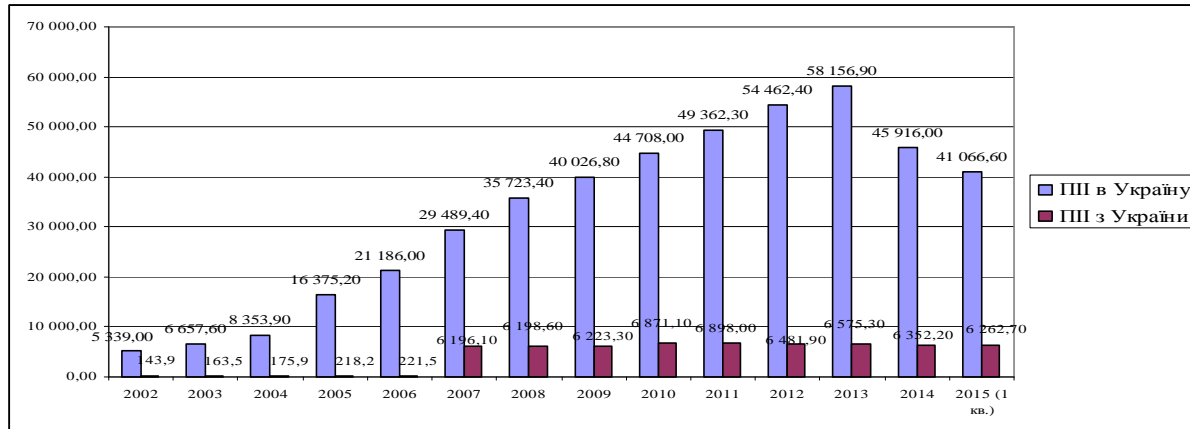

Рис. 4. Динаміка прямих іноземних інвестицій в Україну, млн.дол

Висновки. На даний момент стан інвестиційного клімату в Україні є незадовільним. Для стимулювання і розширення іноземних інвестицій необхідно здійснити ряд заходів щодо зміни інвестиційної політики, поліпшення загального бізнес-клімату та режимів конкуренції. Для поліпшення інвестиційного клімату необхідно мати довгострокові перспективи щодо політики ПІІ та повну прозорість у процесі регулювання та адміністрування змін.

Для створення привабливого інвестиційного клімату можна запропонувати наступні напрями активізації залучення іноземного капіталу:

1) формування оптимальної структури фінансово-інвестиційних ресурсів (включаючи внутрішні і зовнішні їх джерела);

2) створення та реалізація механізмів підвищення ефективності забезпечення фінансово-інвестиційного процесу в широкому сенсі (включаючи повне освоєння

капітальних вкладень, використовуваних на інновації та оновлення основних виробничих фондів);

3) стимулювання повернення в економіку капіталів, вивезених українськими підприємствами за кордон у формі інвестицій в реальні активи національної економіки, у розвиток її високотехнологічних галузей. Для вирішення цього завдання можуть бути використані різні інструменти, зокрема, проведення амністії капіталів в чітко вираженому інвестиційно-орієнтованому варіанті зі створенням для цієї мети спеціалізованих державно-приватних інвестиційних інститутів;

4) доповнення інвестиційної політики простого залучення іноземних інвестицій заходами їх структурного регулювання, включаючи розвиток всіх компонентів національної інноваційної системи;

5) створення спеціальних зон з пільговим оподаткуванням для іноземних інвесторів з метою формування «точок зростання» в економіці України;

6) розвиток державно-приватного партнерства з фінансової та гарантійної підтримки інвестиційних проектів;

7) формування інвестиційної інфраструктури, яка сприятиме раціональному використанню іноземних інвестицій і сприятиме співпраці іноземних інвесторів з вітчизняними суб'єктами економіки.

Надзвичайно важливо фінансово-економічний і соціально-психологічне значення для діяльності іноземних інвесторів має ступінь активності в Україні міжнародних фінансових інститутів, як Міжнародний валютний фонд, Світовий банк, Міжнародна фінансова корпорація, Європейський банк реконструкції та розвитку та ін.

Адже направляючи кредити в Україні, ці міжнародні фінансові інститути розраховують на їх своєчасне повернення та отримання відповідних доходів, а їх дії ґрунтуються на аналізі ситуації і певних державні гарантії щодо умов підприємницької діяльності в Україні. Тому рішення і дослідження цих організацій є важливим індикатором для іноземних інвесторів.

Список використаних джерел

1. Степаненко С. В. Інвестиційна привабливість регіонів та інноваційна політика в контексті сталого економічного зростання [Електронний ресурс] / С. В. Степаненко. – Режим доступу: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/.../10.pdf> .
2. Кравченко Н. А. Инвестиционная привлекательность территории .- ЭКО, 2002. - № 6, С. 13 - 26.
3. Станиславчик Е. Об оценке инвестиционных проектов / Е. Станиславчик // Финансовая газета.- 2002, № 33. - с. 130.
4. Розенберг Джерри М. Инвестиции / М. Д. Розенберг.- М. : Финансы и статистика, 2001. - 400 с.
5. Мелкумов Я. С. Организация и финансирование инвестиций: учебное пособие / Я. С. Мелкумов. – М. : ИНФРА-М, 2002.
6. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] . - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
7. Перспективи іноземної інвестиційної діяльності в Україні. — [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.rda.dp.ua/?p=7523>
8. Інвестиційний клімат в Україні [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/economic-cooperation/invest-climat>
9. Косякіна А.О. Іноземні інвестиції в контексті впливу на економічний розвиток України / А.О. Косякіна // Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму. — 2010. — № 1 (3). — Том 2. — С. 145—152.
10. Проблеми іноземного інвестування в Україні [Електронний ресурс].- Режим доступу: http://www.asconf.com/rus/archive_view/593
11. Рейтинг економік Doing Business [Електронний ресурс]. - Режим доступу:

<http://www.doingbusiness.org/rankings>

12. Динаміка результатів Індексу інвестиційної привабливості [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zno.znaimo.com.ua/docs/180/index-8275.html>

13. Сімонова М. В. Оцінка інвестиційної привабливості України на основі аналізу методик, розроблених провідними міжнародними організаціями / М. В. Сімонова // Вісник Житомирського державного технологічного університету. — 2012. — № 1 (59). — С. 283—287.

14. Довідник інвестора [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://investukraine.com/uk/investors-guide>

References:

1. Stepanenko, S.V. "Investment attractiveness of regions and innovation policy in the context of sustainable economic growth", available at: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/.../10.pdf>.
2. Kravchenko, N.A. (2002), "Investment attractiveness of the territory", IVF, No. 6, pp. 13 - 26.
3. Stanislavchik, E. (2001), "An estimate of investment projects", Financial newspaper, No.33, p. 130.
4. Jerry, M. (2001), "Rosenberg Investment", Moscow: Finance and Statistics, p. 400.
5. Melkumov, Y.S. (2002), "Organization and financing of investments", Textbook, INFRA-M, Moscow
6. "State Statistics Service of Ukraine", available at: <http://www.ukrstat.gov.ua>
7. "Prospects for foreign investment in Ukraine", available at: <http://www.rda.dp.ua/?p=7523>
8. "The investment climate in Ukraine", available at: <http://mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/economic-cooperation/invest-climat>
9. Kosyakina, A. (2010), "Foreign investment in the context of the impact on economic development of Ukraine", *Bulletin of the International Nobel Economic Forum*, No. 1 (3), part 2, pp. 145-152.
10. "Problems of foreign investment in Ukraine", available at: http://www.asconf.com/rus/archive_view/593
11. "Rating of economies of Doing Business", available at: <http://www.doingbusiness.org/rankings>
12. "Dynamics of Investment Attractiveness Index results", available at: <http://zno.znaimo.com.ua/docs/180/index-8275.html>
13. Simonova, M.V. (2012), "Evaluation of investment attractiveness of Ukraine-based analysis techniques developed by leading international organizations", *Bulletin Zhytomyr State Technological University*, No.1 (59), pp.. 283-287.
14. "Reference investor", available at: <http://investukraine.com/uk/investors-guide>

Ключові слова: інвестиції, прямі іноземні інвестиції, фінансово-інвестиційний потенціал, інвестиційна привабливість, індекс інвестиційної привабливості, інвестиційний клімат, інвестиційні ризики.

Ключевые слова: инвестиции, прямые иностранные инвестиции, финансово-инвестиционный потенциал, инвестиционная привлекательность, индекс инвестиционной привлекательности, инвестиционный климат, инвестиционные риски.

Keywords: investments, foreign direct investment, financial and investment potential, investment attractiveness, the index of investment attractiveness, investment climate, investment risks.

Рецензент: Толпежніков Р.О., д.е.н., професор, ДВНЗ «ПДТУ»